

DE SCHEIKUNDIGE NIJVERHEID TE OOSTENDE

DE U.C.B. FABRIEK TE ZANDVOORDE

door L. VERSCHUEREN, Bestuurder te Zandvoorde.

Beheerder der Handelskamer van Oostende.

De haven van Oostende zou zeker een grotere bedrijvigheid en ontwikkeling kennen, moesten enkele belangrijke bedrijven, zoals de U.C.B. te Zandvoorde, zich in haar nabijheid vestigen. Het gemis aan toegangsmogelijkheden voor schepen van 10.000 ton, die thans middelmatige tonnematen geworden zijn, verplicht de grootnijverheid haar omzet langs grotere havens zoals ZEEBRUGGE, GENT en ANTWERPEN te verscheppen. Daardoor verliest onze haven een belangrijke cliënteel, en moeten de nijverheden ernstige nutteloze kosten dragen.

De bedoeling van deze bijdrage waartoe de Handelskamer ons verzocht, ligt hierin, een idee te geven van de weerslag op de haventrafiek van de nabijheid van een grote scheikundige nijverheid.

De fabriek te ZANDVOORDE van de UNION CHIMIQUE BELGE omvat drie grote afdelingen: de Koks-fabriek, de Stikstofmeststoffenfabrikatie en de polyfosfaatafdeling. Daarbij voegen zich nog een reeks fabriekjes die weliswaar geen massaproducties behandelen, maar meer geëvolueerde produkten van grote waarde zoals scheikundig zuivere zuren en ammoniakoplossingen, en ethyleenverbindingen. Een eigen elektrische centrale van 20.000 kW levert de drijfkracht en de fabriekstroom aan het hele bedrijf.

De eerste koksfabriek werd in 1912 gebouwd en verwerkt steenkool tot koks door distillatie. De distillatieprodukten zijn zeer waardevol: teer, benzol, naphtaline en ten slotte het koksgas. Een gedeelte van dit gas dient voor de gasbevoorrading van de stad OOSTENDE, maar het grootste gedeelte (90 %) wordt verwerkt in de ammoniakfabrikatie. De koks worden hoofdzakelijk verbruikt in de hoogovens van België, het Groothertogdom Luxemburg en de Scandinafse landen.

De koksovens worden door de U.C.B. zelf ontworpen en gebouwd, volgens een konstruktie die gedurig gewijzigd en verbeterd wordt. Ze zijn verspreid niet alleen in talrijke kokerijen van België maar ook van verschillende Europese landen. In 1958 werd een reeks nieuwe ovens gebouwd, die tot de modernste in deze techniek mogen gerangschikt worden. Het vermogen werd daardoor opgedreven tot 1.000 ton steenkoolverbruik per dag, met een koksproduktie van 750 ton per dag.

Deze steenkool is afkomstig van de Kempische Kolenmijnen, of van Holland, Duitsland, en van de Verenigde Staten. Onze ligging is inderdaad gunstig voor het ontvangen van overzeese steenkool, via Zeebrugge, waar ze overgeladen wordt uit zeeschepen van 12 tot 15.000 ton in lichters.

De Belgische steenkool en een gedeelte van de koks worden verzonden in lichters. Maar ook daar zijn onze kustnijverheden gehandicapeerd, vermits het kanaal van Gent naar Oostende nog steeds beperkt blijft voor

lichters van 600 ton. In zijn voordracht te Brugge ter gelegenheid van de jaarvergadering van de West-Vlaamse Economische Raad herinnerde de toenmalige Minister van Openbare Werken, de Heer VAN AUDENHOVE, er aan dat op het vijftienjarenplan van zijn departement de verbreding op profiel van 2.000 ton van de vaart van Gent naar Oostende voorzien is. De werken zouden in 1967 beginnen. Het is een noodzakelijkheid voor onze kustnijverheid.

De fabriek voor ammoniak en stikstofmeststoffen heeft zich de laatste jaren merkkelijk uitgebreid. Oorspronkelijk werd slechts koksgas gebruikt als bron van waterstof. Ammoniak is namelijk een verbinding van waterstof en stikstof. De stikstof bevindt zich voor 80 % in de lucht, en wordt daaruit getrokken door vloeibaarmaking en distillatie op een temperatuur van -190° . Het koksgas bevat 60 % waterstof die door vloeibaarmaking en gefractioneerde distillatie afgezonderd wordt, en daarna door synthese verbonden wordt aan de stikstof.

De hoge kostprijs van de steenkool in België heeft ertoe geleid drie jaar geleden een gans nieuwe fabriekieënhed te bouwen, waarin het gas voortgebracht wordt door vergassing van zware olie in aanwezigheid van zuurstof. Daardoor werd de ammoniakproduktie der U.C.B. haast verdriedubbeld met een merkelijke vermindering van de kostprijzen. Terzelfdertijd werd de haventrafiek vermeerderd met de aanvoer van ruwe olie, 't zij haast 300 ton per dag, inbegrepen het olie-verbriuk van de elektrische centrale.

De ammoniak wordt omgezet door verbinding met zwavelzuur tot ammoniumsulfaat of door verbinding met salpeterzuur tot ammoniumnitraat, de twee voornaamste stikstofmeststoffen, waarvan de eerste volledig voor de exportatie en de tweede voornamelijk voor binnenlands verbruik wordt voorbehouden. Het zwavelzuur wordt van uit de U.C.B. fabriek te Wondelgem per tankschip naar Zandvoorde overgebracht, tegenwoordig pro rata van 500 ton per dag. Het sulfaat wordt geëxporteerd naar Ierland, China, Indië, Indonesië en andere landen in alle hoeken van de wereld. Naar Ierland met kleine zeeschepen die rechtstreeks aan onze kaai geladen worden, naar de andere landen in grote vrachtschepen vanuit Antwerpen en Gent, omdat helaas onze Oostendse haven weer eens deze schepen niet ontvangen kan.

Op 't ogenblik wordt een nieuwe werkplaats gebouwd voor de fabriekatie van sapeterzuur. Het zal de modernste fabriek zijn van België, misschien wel van Europa, die in de maand juli in produktie zal gaan. Ook wordt een moderne fabriek van ammoniumnitraat gebouwd, wier vermogen drie maal dat van onze oude instelling zal bedragen.

De laatste jaren echter geeft de landbouw meer en meer de voorkeur aan de samengestelde meststoffen. De planten voeden zich met kalium, fosfor en stikstof. Vroeger werden deze produkten onder de vorm van drie verschillende meststoffen op het land verspreid, waarbij zich soms nog een vierde stof, namelijk kalk voegde, in verschillende verhoudingen, naargelang de natuur van de grond, of de aard van de kultuur. Om de kosten van het landbouwbedrijf te beperken, worden thans samengestelde meststoffen geproduceerd, die in één enkel produkt die verschillende bestanddelen bevatten. De landbouwer moet dan maar éénmaal zijn grond bevruchten.

De UNION CHIMIQUE BELGE en FISON FERTILIZERS Ltd. van Groot-Brittannië, hebben onder de benaming FISON-U.C.B. N.V. een nieuwe vennootschap voor de produktie van meststoffen opgericht.

De nieuwe vennootschap zal een meststoffen fabriek bouwen binnen de beheining van de UNION CHIMIQUE BELGE te Zandvoorde-bij-Oostende.

Ze zal onder meer komplekse korrelmeststoffen met hoog gehalte produceren, waarvan de fabricage gesteund is op een nieuwe werkgang op basis van ammonium fosfaat, thans door FISON FERTILIZERS

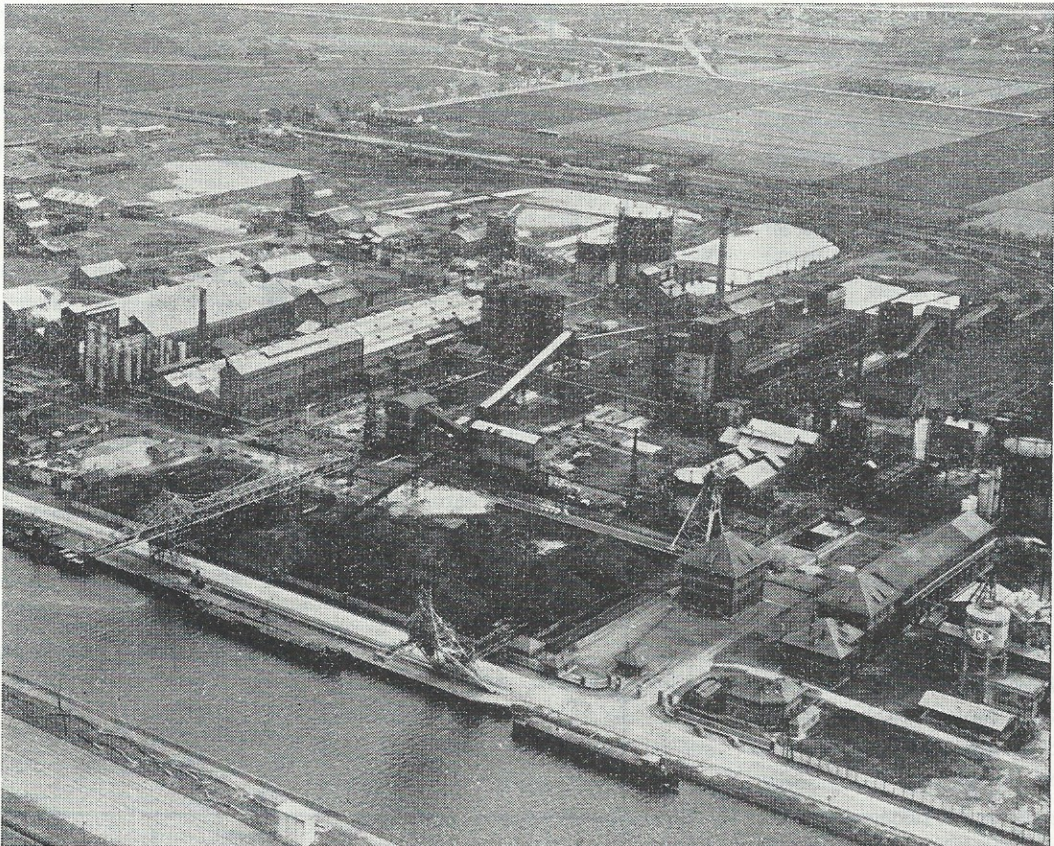
De UNION CHIMIQUE BELGE zal in de totale behoefte aan ammoniak en fosfoorzuur van de nieuwe vennootschap voorzien.

Men verwacht dat de produktie in de loop van het eerste semester 1962 zal aanvangen.

De derde grote afdeling van de U.C.B. omvat de fabriekatie van fosfoorzuur en van polyfosfaten. Het fosfoorzuur wordt verbruikt enerzijds in de samengestelde meststoffen en anderzijds voor de produktie van polyfosfaten, die thans heel de wereld door gebruikt worden als hoofdbestanddeel in de waspoeders.

Ook deze afdeling is op 't ogenblik in volle uitbreiding. De grondstoffen voor de fabriekatie van fosfoorzuur zijn zwavelzuur en natuurlijk fosfaat dat uit Marokko ontvangen wordt in zeeschepen van 2.500 ton omdat ons kanaal geen groter eenheden ontvangen kan.

De U.C.B. fabriek stelt op 't ogenblik meer dan 900 mensen te werk. Het is een weldaad voor de streek, waar de nijverheid eerder schaars is. En het geldt hier vast werk, geen seizoennijverheid! De goederentrafiek bedraagt op 't ogenblik rond de 2.000 ton per dag invoer, en 1.500 ton per dag uitvoer, gedeeltelijk per spoor of langs de weg, maar de overgrote meerderheid te water.

Een luchtfoto van het U.C.B.-kompleks te Zandvoorde-Oostende.

Ltd. in een van haar engelse fabrieken ontwikkeld.

De jaarproduktie van FISON-U.C.B. N.V. zal ongeveer 225.000 ton bedragen.

De navorsingsdiensten van FISON FERTILIZERS Ltd. en van de UNION CHIMIQUE BELGE zullen hun technische ondervinding op het punt der meststoffenproduktie ter beschikking stellen van FISON-U.C.B. N.V.

Deze tonnages zullen vóór het einde van volgend jaar nog merklijk verhoogd worden. Denk eens aan, een jaarlijkse trafiek van 1.260.000 ton, dat tegen volgend jaar 1.500.000 ton zal overschrijden, waarvan een groot gedeelte over zee !

Is het dan verwonderlijk dat de U.C.B. de plannen voor de uitbreiding van de haven en het kanaal van Gent naar Oostende aandachtig volgt en op een spoedige uitvoering hoopt ?